

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/590/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1609200354
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1609200354.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: U. D., bytom O., Z. X, zast. JUDr. Róbertom Pružinským, advokátom AK, Prievozská 4/B, Bratislava, proti odporcovi: O. O., bytom O., R. XX, zast. Milanom Cívikom, advokátom v Bratislave, Súťažná 5, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Generali Slovensko poisťovňa, a.s., Lamačská cesta 3/A, Bratislava, o zaplatenie 17.029,74 € s prísl., na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 28. júna 2012, č.k. 7C/39/2010-145, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala od odporcu zaplatenia sumy 17.029,74 € s prísl. titulom náhrady škody na zdraví v dôsledku dopravnej nehody, ktorú mal odporca spôsobiť, a vyvodzujúc zodpovednosť odporcu z ust. § 427 a nasl. Obč. zák. Z rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/3/2011 dňa 16. 01. 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/27/2012 zo dňa 29. 03. 2012 zistil, že dňa 24. 05. 2006 o 11.55 hod viedol odporca osobné motorové vozidlo zn. Škoda 105, ev. č. O.-XXX V. po cestnej komunikácii č. II/503 medzi obcou A. a mestom O., kedy bezpečne vykonal prvú fázu predchádzania nákladného motorového vozidla zn. Iveco s maďarským evidenčným číslom T.-XXX, ktoré viedol vodič G. N., občan O. F., keď sa odporca priblížil za vozidlo zn. Iveco, prešiel do ľavého jazdného pruhu a určitý čas išiel súbežne s vozidlom zn. Iveco. ktoré v zámere predbehnúť pred ním jazdiace vozidlo zn. Tatra sa priblížilo k zadnej časti tohto vozidla, avšak počas súbežnej jazdy vozidiel Škoda a Iveco vozidlo Tatra oneskorene reagovalo na prekážku v cestnej premávke, preto náhle vybočilo smerom doľava, na čo vodič Iveco ihneď reflexne zareagoval bez znamenia o zmene smeru jazdy náhlým vybočením doľava v čase, keď bol predbiehaný vozidlom Škoda. Následne sa tak vozidlo Tatra ako aj Iveco vrátili do dráhy pôvodného smeru jazdy a vozidlo odporcu reagujúc na náhle vybočenie vozidla zn. Iveco opustilo vozovku vľavo. Na základe uvedených

skutočností dospel k záveru, že ku kolízii došlo v čase druhej fázy predbiehajúceho manévru s tým, že vozidlo zn. Iveco náhle zmenilo smer jazdy, následne náhle zmenilo smer jazdy aj vozidlo odporcu, v dôsledku čoho sa ocitlo mimo vozovky pričom navrhovateľka utrpela pomliaždenie pľúc, zlomeninu krčnej chrčtice a poranenie miechy, ktoré zranenia zanechali trvalé následky. Na základe záveru, že vozidlo zn. Iveco prešlo do protismeru pri obchádzaní zaparkovaného motorového vozidla v čase, keď bolo predbiehané vozidlom Škoda, v súlade so znaleckým posudkom ustálil, že technika jazdy obžalovaného bola správna, nakoľko pri náhlom vybočení nákladného vozidla do jeho jazdného pruhu sa snažil zabrániť zrážke jediným možným spôsobom, ktorý vyústil do opustenia vozovky. Skutočnosť, že odporca prekročil povolenú rýchlosť nebola technickou príčinou vzniku nehody. K zabráneniu nehody odporcom by došlo len vtedy, ak by pokračoval v priamom smere jazdy aj po vzniku kolíznej situácie, nakoľko vozidlo Iveco sa vrátilo do svojho jazdného pruhu, avšak odporca to nemohol predpokladať, nakoľko nevidel, prečo kolízia vznikla a mohol sa iba domnievať, že Iveco bude pokračovať vo svojom

pohybe doľava. Odporca teda reagoval stočením volantu doľava, čo je v zmysle záverov znaleckého posudku i princípov logiky jediný možný spôsob. Ak bolo takéto konanie, bezprostrednou príčinou opustenia vozovky jeho vozidla, v žiadnom prípade nemožno odporcovi pričítať za vznik následku zavinenie.

Z lekárskeho posudku vyhotoveného MUDr. Ľubošom Rehákom, CSc. zistil, že posudzujúci lekár pridelil úrazu navrhovateľky bodové hodnotenie bolestného vo výške 1485 bodov, čo predstavuje výšku náhrady za bolesť 513 037,80 Sk (1485 x 345,48 Sk/bod za rok 2006), t.j. 17.029,74 €. Vychádzal z výpovede odporcu, že v čase dopravnej nehody viedol motorové vozidlo ako súkromná osoba pre súkromné účely, nebol podnikateľom v oblasti vykonávania dopravy.

Súd prvého stupňa uviedol, že bol viazaný výsledkami trestného konania v zmysle § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré spočívajú v tom, že odporca viedol vozidlo, v ktorom cestovala navrhovateľka, ktorá následne utrpela ujmu na zdraví, odporca porušil právnu povinnosť dodržať povolenú rýchlosť, porušenie tejto povinnosti nebolo v príčinnej súvislosti so vznikom nehody, odporca dopravnú nehodu nezavinil a vzniku následku nemohol zabrániť. Otázkou, ktorú hodnotil, bolo to, pod ktoré ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné zistený skutkový stav subsumovať, konkrétne, či sa jedná o osobitnú objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka alebo o všeobecnú zodpovednosť za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Z preukázaného skutkového stavu mal za zrejmé, že odporca vykonával prevádzkovú činnosť - viedol predmetné motorové vozidlo, v ktorom navrhovateľka utrpela škodu na zdraví, t.j. boli splnené predpoklady podľa bodov 1/ vykonávanie prevádzkovej činnosti a 2/ vznik škody. Vzhľadom na to, že v zmysle záverov trestného konania škoda vznikla ako dôsledok dopravnej kolízie, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky, mal za to, že nie je daná príčinná súvislosť medzi prevádzkovou činnosťou odporcu a vznikom škody, preto súd dospel k záveru, že nemožno nárok navrhovateľky voči odporcovi priznať podľa ustanovení o osobitnej zodpovednosti za škodu. Konštatoval, že aj v prípade všeobecnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb za škodu v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka sa vyžaduje splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, mal za vylúčenú aplikáciu aj týchto zákonných ustanovení, pre absenciu predpokladu- príčinnej súvislosti medzi vykonávaním prevádzkovej činnosti a vznikom škody. Z týchto dôvodov vyhodnotil návrh navrhovateľa proti odporcovi za nedôvodný.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že hoci boli naplnené predpoklady na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia odporcu a vedľajšieho účastníka, súd dospel k záveru, že na strane navrhovateľky sú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania úspešným účastníkom nepriznal. Tieto videl najmä v osobných, majetkových a zdravotných pomeroch navrhovateľky, ktorá nie je vzhľadom na svoju sociálnu situáciu schopná uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, a uloženie povinnosti nahradiť trovy konania by viedlo k nenáležitej tvrdosti prihliadajúc na to, že v čase podania návrhu voči odporcovi nebolo trestné konanie ukončené a navrhovateľka nemohla predvídať jeho výsledky. Súd pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia prihliadol i na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, a to na následky dopravnej nehody, ktoré spočívali v pripútaní dvoch mladých ľudí na kreslo pre invalidov.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a jej návrhu vyhovieť majúc to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a tento posudzoval vec formalisticky, nedôsledne pridriavajúc sa len trestného spisu. Nestotožnila sa s argumentáciou súdu prvého stupňa, že „technika jazdy obžalovaného bola správna“, čo podľa neho nevyplýva ani zo znaleckých posudkov. Mala za to, že odporca konal protiprávne, v rozpore s § 3 ods.1 a 2 písm. a/ a v rozpore s § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, keď porušil pravidlá cestnej premávky a viedol vozidlo nepovolenou rýchlosťou a súd prvého stupňa prehliadol podľa neho slovné spojenie „po vzniku kolíznej situácie“ a zle interpretoval zistenia znalca. Bola toho názoru, že ak by bol odporca šiel rýchlosťou, ktorou mal podľa predpisov ísť a teda by neobiehal Iveco, nenastala by žiadna kolízná situácia a nehoda. Taktiež záver súdu, že postup odporcu bol jediným možným spôsobom reakcie na vzniknutú kolíznú situáciu sa nezakladá na správnom posúdení znaleckých posudkov, pretože stočenie volantu doľava by bolo jediným možným riešením, ak by odporca vykonával predbiehajúci manéver v súlade s pravidlami cestnej premávky, čo však nebol prípad odporcu.

Za iniciátora celej kolízie nepovažovala vodiča Iveca, ktorý sa len legitímne vyhýbal prekážke, ale odporcu, ktorý porušil svoju právnu povinnosť. Poukázala na odvolanie okresného prokurátora proti uvedenému trestnému rozsudku a na to, že znalkyňa Elena Kublišová na hlavnom pojednávaní vo svojej výpovedi vyhodnotila rýchlosť vozidla odporcu vzhľadom na technické parametre vozidla, ktoré bolo navyše plne obsadené spolu s reakciou vodiča na vzniknutú situáciu ako neprimerané. Uviedla, že znalec Ing. Korbel' stanovil rýchlosť vozidla odporcu a zhodne konštatoval, že nesprávna rýchlosť vozidla odporcu bola nesprávnou technikou jazdy. Mala za to, že zo znaleckých posudkov vyplýva, že odporca svojou neprimeranou jazdou ohrozoval bezpečnosť premávky, porušil pravidlá cestnej premávky a neprispôsobil svoje správanie situácii v cestnej premávke, svojim schopnostiam ako ani technickému stavu a obsadeniu vozidla. Namietala tvrdenie, že skonštatovaná nevina odporcu znamená automaticky, že odporca nezodpovedá za vznik škody podľa občianskeho práva. Uviedla, že zodpovednosť z prevádzky dopravného prostriedku patrí medzi osobitné prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou a je založená na princípe objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie) a podmienkou zodpovednosti prevádzkovateľa nie je ani protiprávne konanie (porušenie pravidiel cestnej premávky), ale škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky. Nehodu osobného automobilu, pri ktorej dôjde k vzniku škody na zdraví, tak považovala zjavne za udalosť vyvolanú osobitnou povahou prevádzky vozidla, nakoľko zranenia utrpené jej vznikli takým spôsobom a v tom rozsahu práve z dôvodu, že išlo o prevádzku motorového vozidla, ktorá v sebe nesie aj riziko havárie pri vysokej rýchlosti a následného zranenia osôb, a tým aj za splnený druhý predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu a bol splnený aj tretí uvedený predpoklad, a to príčinná súvislosť. Poukázala na to, že zodpovednosť podľa § 427 Obč. zák. je koncipovaná ako objektívne zodpovednosť, ktorej sa možno zbaviť len z liberálnych dôvodov uvedených v § 428 a § 441 Obč. zák. Nesúhlasila so záverom súdu prvého stupňa, že škoda vznikla ako dôsledok dopravnej kolízie, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky a že nie je daná príčinná súvislosť medzi prevádzkovou činnosťou odporcu a vznikom škody. Mala za to, že aj keď by súd prvého stupňa skonštatoval, že daný prípad zodpovednosti nespadá pod ustanovenia § 427 a nasl. Obč. zák., musel by dôsledne posúdiť aplikáciu ust. § 420 Obč. zák. Bola toho názoru, že bolo preukázané, že boli naplnené všetky predpoklady zodpovednosti odporcu za škodu na jej zdraví tak podľa § 427 a nasl. Obč. zák., ako aj podľa § 420 Obč. zák.

Odporca žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že v dôsledku predmetnej dopravnej nehody je aj jeho zdravotný stav veľmi vážny, je imobilný a ťažko zdravotne postihnutý, stal sa invalidným. Poukázal na to, že okrem invalidného dôchodku a peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia nemá a ani žiadny nehnuteľný majetok nevlastní, žije s rodičmi, ktorí sa o neho vzhľadom na jeho ťažký zdravotný stav starajú.

Vedľajší účastník odvolací návrh nepodal.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov upravená v §§ 427 až 431 Obč. zák. je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti, na vznik ktorej sa nevyžaduje zavinené konanie.

Podľa § 427 ods. 2 Obč. zák. zodpovedným subjektom je prevádzkovateľ dopravného prostriedku. Subjektom tejto zodpovednosti môže byť aj osoba odlišná od osôb uvedených v § 427 Obč. zák. ak sú splnené podmienky ustanovené v § 430 Obč. zák. Aj pre prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov platí zásada vyjadrená v ust. § 420 ods. 2 Obč. zák., podľa ktorej škoda je spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, ak bola spôsobená pri ich činnosti tými osobami, ktoré na túto činnosť použili. V záujme tretích osôb sa riziko z prevádzky prenáša výlučne len na prevádzkovateľa. U prevádzkovateľa motorového vozidla je toto riziko znášania následkov zodpovednosti za škody spôsobené ich prevádzkou zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti za škody spôsobené ich prevádzkou zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zák. č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších prepisov). Prevádzkovateľ motorového vozidla ostáva zodpovedným za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky, vodič motorového vozidla, ktorý nie je jeho prevádzkovateľom a za škodu podľa § 427 a nasl. Obč. zák. zodpovedá len vtedy, ak sú u neho splnené podmienky ustanovené v § 430 Obč. zák., podľa prevej vety ods. 1 ktorého namiesto prevádzkovateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzkovateľa. Podľa druhej vety ods. 1 § 430 Obč. zák. prevádzkovateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nebalosťou umožnil.

Objektívna zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou dopravného prostriedku je pomerne prísna, pretože takmer vylučuje možnosti liberácie prevádzkovateľa. Vyplýva to z prvej vety ust. § 428 Obč. zák., podľa ktorej sa prevádzkovateľ svojej zodpovednosti nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Liberácia prevádzkovateľa (zbavenie sa zodpovednosti) prichádza do úvahy len v prípade, keď škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke alebo ak prevádzkovateľ preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho očakávať.

Súd prvého stupňa sa predovšetkým nevysporiadal s otázkou druhu zodpovednosti odporcu, keď z jeho rozhodnutia nevyplýva, či u neho vychádza zo zodpovednosti podľa § 427 a nasl. alebo § 420 Obč. zák. V odôvodnení svojho rozhodnutia síce uviedol, že otázkou, ktorú hodnotil, bolo to, pod ktoré ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné zistený skutkový stav subsumovať, konkrétne, či sa jedná o osobitnú objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka alebo o všeobecnú zodpovednosť za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, avšak jednoznačný záver súdu prvého stupňa z jeho rozhodnutia nevyplýva. V odôvodnení svojho rozhodnutia len citoval právne ustanovenia § 427 ods. 1 a 2, §428, § 420 ods. 1 a 3 Obč. zák., avšak nie je zrejmé akú zodpovednosť odporcu z vykonaného dokazovania vyvodil a náležite sa ani s jej predpokladmi nevysporiadal. Odôvodnenie jeho rozhodnutia tiež neobsahuje náležitosti riadneho odôvodnenia v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

Ustanovenie § 157 OSP určuje obsahové náležitosti rozhodnutia súdu. Ich správnosť a úplnosť je preto podkladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak súd pri odôvodnení rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 157 ods. 2 OSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym spôsobom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich vec vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozsah preskúmaného práva aj povinnosti odvolacieho súdu je určený rozsahom a dôvodmi odvolania, ktorým sa rozumejú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 1 OSP). Pri rozhodovaní o odvolaní odvolací súd zisťuje aj to, či odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia súdu prvého stupňa je riadne odôvodnené vo vzťahu ku všetkým preskúmaným výrokom daného rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia v podstatných súvislostiach možno vo všeobecnosti posúdiť ako odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, a to v tom smere, že v odvolaní nemôže podľa § 205 ods. 1 OSP uviesť a namietat konkrétne nesprávny postup súdu alebo právny názor súdu, ak tento čiastočne alebo úplne absentuje.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 OSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Rozhodujúc o odvolaní

navrhovateľa v tejto veci odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Odvolací súd preto z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ ah/ ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 od. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.